

LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIUS

PAŽYMA

DĖL KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĖS TARYBOS 2016 M. VASARIO 2 D. SPRENDIMU NR. T-20 PATVIRTINTŲ „PANEMUNĖS PAPLŪDIMIO PASTATO – PREKYBOS PAVILJONO A.SMETONOS AL. 4, KAUNE, NUOMOS VIEŠOJO KONKURSO SĄLYGŲ“ GALIMO PRIEŠTARAVIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS MOTERŲ IR VYRŲ LYGIŲ GALIMYBIŲ ĮSTATYMO 3 STRAIPSNIO 1 DALIES 1 PUNKTUI TYRIMO

2016-04-06 Nr. (16)SI-5)SP-30

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyboje 2016 m. vasario 19 d. elektroniniu paštu gauta informacija, jog Kauno miesto savivaldybės interneto svetainėje <http://www.kaunas.lt/isnuojamo-nekilnojamo-turto-skelbimai/> patalpintas išnuojamo nekilnojamo turto skelbimas, kuriame, be kita ko, nurodoma, jog turto panaudojimo paskirtis sukurti bent 1 naują darbo vietą (vyrams). Patikrinus informaciją, pastebėta, jog Kauno miesto savivaldybės tarybos 2016 m. vasario 2 d. sprendimu Nr. T-20 yra patvirtintos „Panemunės paplūdimio pastato – prekybos paviljono A.Smetonos al. 4, Kaune, nuomos viešojo konkurso sąlygos“ (toliau – ir Konkurso sąlygos). Konkurso sąlygų 1, 3.2., 3.3.,4., 6.11., 18.6., 19.5., punktuose (toliau – punktai) numatyta, jog „Kauno miesto savivaldybė, <...>nuomoja <...> su įsipareigojimu užtikrinti tvarką ir švarą visoje paplūdimio teritorijoje, sukurti bent 1 naują darbo vietą (vyrams) ir užtikrinti, kad vykdoma veikla pritrauktų bent 1000 fizinių asmenų per 2016-2017 metus“.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 18 str. 3 d., nuspręsta pradėti tyrimą lygių galimybių kontrolierės A. Lobačevskytės iniciatyva dėl Konkurso sąlygų punktuose įtvirtinto vyrų išskyrimo galimo prieštaravimo Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 3 str. 1 d. 1 p., pagal kurį valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos pagal kompetenciją privalo užtikrinti, kad visuose jų rengiamuose ir priimamuose teisės aktuose būtų įtvirtintos lygios moterų ir vyrų teisės.

Lygių galimybių kontrolierė 2016 m. vasario 26 d. raštu Nr. (16)SI-5)S-109 „Dėl galimos diskriminacijos lyties pagrindu“ kreipėsi į Kauno miesto savivaldybės administraciją ir prašė paaiškinti, dėl kokių aplinkybių Konkurso sąlygų punktuose įtvirtintas vyrų išskyrimas.

Lygių galimybių kontrolierė

n u s t a t ė:

Kauno miesto savivaldybės administracijos direktorius G.Petrauskas 2016 m. kovo 10 d. rašte Nr. (33,192)R-1134 „Dėl galimos diskriminacijos lyties pagrindu“ paaiškino, kad Kauno regiono plėtros tarybos 2013 m. gegužės 31 d. sprendimu Nr. 51/2S-18 projektas „Kauno Panemunės paplūdimio su poilsia viete įrengimas“ buvo įtrauktas į Kauno regiono projektų, finansuojamų pagal 2007-2013 m. Sanglaudos skatinimo veiksmo programos 1 prioriteto „Vietinė ir urbanistinė plėtra, kultūros paveldo ir gamtos išsaugojimas bei pritaikymas turizmo plėtrai“ įgyvendinimo priemonę „Viešosios turizmo infrastruktūros ir paslaugų plėtra regionuose“ sąrašą 2007-2013 m. laikotarpiui Nr. VP3-1.3-ŪM-05-R-21. Projekto „Kauno Panemunės paplūdimio su poilsia viete įrengimas“ paraiška finansavimui gauti rengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2008-11-25 įsakymu Nr. 4-578 patvirtintu VP3-1.3-ŪM-05-R priemonės „Viešosios turizmo infrastruktūros ir paslaugų plėtra regionuose“ projektų finansavimo sąlygų aprašu (toliau – Aprašas). Šio Aprašo 12 punkte nurodyti galimi rodikliai, kurių pagalba matuojama projektų įgyvendinimo sėkmė, tarp jų:

„12.2. Priemonės rezultato rodikliai:

12.2.1. pritraukta turistų per 2 metus po projekto įgyvendinimo. Projekto vykdytojas, be šio rezultato rodiklio, atsižvelgdamas į vykdomas veiklas, gali pasirinkti bent vieną Aprašo 12.2.2, 12.2.3 punktuose nurodytą rodiklį (jei vykdoma Aprašo 11.1 ir (ar) 11.2 punktuose nurodytos veiklos, pasirinkimas privalomas);

12.2.2. pritraukta privataus finansavimo lėšų;

12.2.3. sukurta naujų darbo vietų (tiesioginių): vyrų ir (arba) moterų. Projekto vykdytojas įsipareigoja rodiklio skaitinę reikšmę pateikti po projekto įgyvendinimo.”

Pasak Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus, Aprašo tinkamumo finansuoti vertinimo metodikoje (Aprašo 2 priedas) numatyta vertinti, ar „3. Projektas siekia aiškių ir realių kiekybinių uždavinių, atitinkančių veiksmų programoje nustatytus tikslus.“. Numatytas vertinimo klausimas ir (arba) teiginys „3.1.1. Projektas prisideda prie Aprašo 12 punkte numatytų produkto ir rezultato rodiklių pasiekimo. *Pastaba.* Aprašo 12.1.1 punkte nurodytas produkto rodiklis ir

Aprašo 12.2.1 punkte nurodytas rezultato rodiklis turi būti privalomai pasirinkti. Projekto vykdytojas, be šių produkto ir rezultato rodiklių, turi pasirinkti bent vieną kitą Aprašo 12.1.2-12.1.3 punktuose nurodytą produkto rodiklį ir gali pasirinkti bent vieną kitą Aprašo 12.2.2-12.2.3 punktuose nurodytą rezultato rodiklį (jei vykdomos Aprašo 11.1 ir (ar) 11.2 punktuose nurodytos veiklos, pasirinkimas privalomas). *Paaikškinimai:* įgyvendinus numatytas projekto veiklas bus pasiekti planuojami produkto ir rezultatų rodikliai (numatytos jų reikšmės), tai yra veiklos adekvačios siekiamiems rezultatams. Informacijos šaltinis: paraiškos (A) dalis.“

Kaip rašte teigia administracijos direktorius G.Petrauskas, atsižvelgiant į planuojamas projekto veiklas ir įvertinus Apraše numatytus reikalavimus projekto rezultatų rodikliams buvo pasirinktas privalomasis priemonės rezultato rodiklis, nurodytas Aprašo 12.2.1 punkte - pritraukta turistų per 2 metus po projekto įgyvendinimo - ir bent 1 rodiklis iš 12.2.2 ir 12.2.3 punktuose nurodytų rodiklių - sukurta naujų darbo vietų (tiesioginių): vyrų. Pastarąjį rodiklį įsipareigota pasiekti per 1 metus nuo projekto įgyvendinimo pabaigos, kaip ir numatyta Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2009 m. liepos 10 d. įsakymu Nr. 4-351 patvirtintoje VP3-1.3-ŪM-05-R priemonės „Viešosios turizmo infrastruktūros ir paslaugų plėtra regionuose“ įgyvendinimo rodiklių matavimo ir skaičiavimo metodikoje.

Pasak administracijos direktoriaus, vadovaujantis projekto finansavimo ir administravimo sutartimi planuojama, kad už šių projekto rezultatų rodiklių pasiekimą bus atsakingas viešai ir skaidriai atrinktas operatorius. Atsižvelgiant į tai, Kauno miesto savivaldybės taryba 2016 m. vasario 2 d. sprendimu Nr. T-20 nusprendė išnuomoti viešo konkurso būdu įvairiai veiklai pagal pastato paskirtį vykdyti 5 metams Kauno miesto savivaldybės nuosavybės teise valdomą nekilnojamąjį turtą - pastatą - prekybos paviljoną (paskirtis - prekybos, bendras plotas - 140,9 kv. m, žymėjimas plane IElb, unikalūs Nr. 4400-0530-3793) A. Smetonos al. 4, Kaune, patvirtino Panemunės paplūdimio pastato -prekybos paviljono A. Smetonos al. 4, Kaune, nuomos viešo konkurso sąlygas bei įpareigojo Savivaldybės turto nuomos konkurso komisiją minėto turto nuomos konkursą organizuoti ir vykdyti vadovaujantis patvirtintomis konkurso sąlygomis.

Lygių galimybių kontrolierė

k o n s t a t u o j a:

Tyrimo metu buvo vertinama, ar Konkurso sąlygų punktai, kuriuose yra įtvirtintas vyrų išskyrimas, galimai neprieštarauja Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 3 str. 1 d. 1 p. įtvirtinai

valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų pareigai pagal kompetenciją užtikrinti, kad visuose rengiamuose ir priimamuose teisės aktuose būtų įtvirtintos lygios moterų ir vyrų teisės.

Buvo tiriamas galimas diskriminavimo atvejis lyties pagrindu ir vertinama, ar Kauno miesto savivaldybės taryba, savo sprendimu patvirtindama Konkurso sąlygas, kurių punktuose išskyrė, jog „Kauno miesto savivaldybė, <...> nuomoja <...> su įsipareigojimu užtikrinti tvarką ir švarą visoje paplūdimio teritorijoje, sukurti bent 1 naują darbo vietą (vyrams) ir užtikrinti, kad vykdoma veikla pritrauktų bent 1000 fizinių asmenų per 2016-2017 metus“, galimai sukūrė pirmenybę ir (ar) pranašumą vyrams.

2. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 str. nustato, jog įstatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar pareigūnams visi asmenys lygūs. Žmogaus teisių negalima varžyti ir teikti jam privilegijų dėl jo lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu.

3. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 str. 1 d. 9 p. vienas iš principų, kuriuo vadovaujasi viešojo administravimo subjektas savo veikloje, yra lygiateisiškumas. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas, priimdamas administracinius sprendimus, turi atsižvelgti į tai, kad įstatymui visi asmenys lygūs, ir negali varžyti jų teisių ar teikti jiems privilegijų dėl jų lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės ir turtinės padėties, išsilavinimo, religinių ar politinių pažiūrų, veiklos rūšies ir pobūdžio, gyvenamosios vietos ir kitų aplinkybių.

4. Tiriant diskriminacijos fakto buvimą ar nebuvimą, yra lyginami keli žmonės, pavyzdžiui, skirtingos lyties ar skirtingos tautybės žmonės, ir vertinama, ar vienam iš jų dėl lyties, amžiaus ar tautybės nėra taikomos mažiau palankios sąlygos nei kitam asmeniui buvo, yra ar būtų taikoma panašiomis aplinkybėmis. Taigi, palyginamieji asmenys vertinami panašiomis arba tokiomis pačiomis aplinkybėmis.

5. Pažymėtina, kad Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 5 str. 2 p. įpareigoja darbdavį sudaryti moterims ir vyrams vienodas darbo sąlygas, galimybes kelti kvalifikaciją, persikvalifikuoti, įgyti praktinę darbo patirtį, taip pat teikti vienodas lengvatas. Tačiau darbdavys laimėjęs konkursą bei vadovaudamasis Kauno miesto savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintomis Konkurso sąlygomis, kurių punktai imperatyviai įpareigojo sukurti darbo vietą tik vyriui, neturės galimybių sudaryti moterims ir vyrams vienodų darbo sąlygų, t.y., objektyviai negalės sudaryti moterims galimybių įsidarbinti ir dirbti.

Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 2 str. 4 d. tiesioginė diskriminacija apibrėžiama kaip ne toks palankus asmens traktavimas dėl lyties, negu panašiomis aplinkybėmis yra, buvo ar būtų traktuojamas kitas asmuo. Atsižvelgiant į tai, kad moterų skundų dėl draudimo dirbti, o kartu dėl mažiau palankaus traktavimo darbo santykių srityje nebuvo gauta, galima daryti hipotetinę

išvadą, kad dėl Konkurso sąlygų punktuose įtvirtinto teisinio reguliavimo moterys galėtų patirti mažiau palankų traktavimą dėl lyties darbo santykių srityje, kai joms neužtikrinamos teisės ir nesudaromos lygios su vyrais galimybės dirbti.

5. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnyje yra išvardinti pagrindiniai principai, kuriais vadovaudamasi vietos savivalda grindžia savo darbą, vienas iš išvardintų principų yra užtikrinti žmogaus teisių ir laisvių gerbimą, bei užtikrinti, jog savivaldybės institucijų ar valstybės tarnautojų priimami sprendimai nepažeistų žmogaus orumo, jo teisių ir laisvių, lygių galimybių.

Atsižvelgiant į anksčiau nurodytą teisinį reguliavimą, būtina pastebėti, jog Kauno miesto savivaldybės taryba, savo sprendimu patvirtindama Konkurso sąlygas, turėjo vadovautis lygių galimybių principu, neteikti privilegijų vienai iš lyčių.

Atlikus tyrimą konstatuotina, jog Kauno miesto savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintos Konkurso sąlygos, kurių punktuose yra įtvirtintas vyrų išskyrimas, vertinamas kaip prieštaraujantis Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 1 punktui.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, bei vadovaudamasi Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 14 straipsniu, 15 straipsniu bei Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 24 straipsnio 2 punktu,

Lygių galimybių kontrolierė

n u s p r e n d ž i a :

Kreiptis į Kauno miesto savivaldybės tarybą ir siūlyti pakeisti Kauno miesto savivaldybės tarybos 2016 m. vasario 2 d. sprendimu Nr. T-20 patvirtintos „Panemunės paplūdimio pastato – prekybos paviljono A.Smetonos al. 4, Kaune, nuomos viešojo konkurso sąlygų“ punktuose įtvirtintas nuostatas, kuriose numatyta, jog „Kauno miesto savivaldybė, <...>nuomoja <...> su įsipareigojimu užtikrinti tvarką ir švarą visoje paplūdimio teritorijoje, sukurti bent 1 naują darbo vietą (vyrams) ir užtikrinti, kad vykdoma veikla pritrauktų bent 1000 fizinių asmenų per 2016-2017 metus“, taip, kad neprieštarautų Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 1 punktui.

Sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Lygių galimybių kontrolierė

Agneta Lobačevskytė